

5 Slik rigger vi samfunnet for å tåle klimaendringene

Av Ida Rambæk, SINTEF Community

Senter for forskningsdrevet innovasjon Klima 2050 ble opprettet i 2015 for å finne løsninger som reduserer risiko forbundet med klimaendringer, økt nedbør og flomvann i det bygde miljø. Partnere i senteret representerer norsk byggenæring, offentlige byggherrer og premissgivere, og senteret er finansiert av partnerne og Norges forskningsråd.

Fokus har vært på å utvikle fuktsikre bygg, løsninger for overvannshåndtering, blågrønne løsninger, tiltak for å forebygge vannutløste jordskred, og i tillegg økonomiske insentiver og beslutningsprosesser som sikrer klimatilpasning av bygg og infrastruktur.

I løpet av åtte år har partnerskapet fått fram en rekke innovasjoner og utviklet mange verktøy og veiledere. Innovasjonene omfatter alt fra kommunale planer for klimatilpasning, overvannshåndtering i byer, bedre skredvarsling til detaljløsninger

Foto: Martin Nørman Jespersen / NVE

for regntette fasader. Senterleder Berit Time er svært fornøyd:
– Vi har testet ny kunnskap i 16 pilotprosjekter, etablert mer enn 40 spin-off-prosjekter og utdannet neste generasjons spesialister innen klimatilpasning.

Selv er Time sjefforsker i SINTEF og ekspert på fuktsikring av bygninger. En av anbefalingene hun trekker frem er lokalt tilpasset prosjektering

– Skal byggene våre tåle dagens og fremtidens klima, kan vi ikke bygge likt over hele landet, sier hun.

Prosjektering av luftede kledninger bør for eksempel tilpasses mengden regn og vind fasaden blir utsatt for. Fasadekledninger med plane plater brukes mye. Kledningstypen utføres av estetiske årsaker gjerne med åpne fuger, noe som gjør at mye regnvann ledes inn bak fasadesplatene. Den samlede kunnskapen senteret har tilegnet seg om fugeløsninger har nå gitt nye anbefalinger for fasadekledninger med plane plater.

Klima 2050 – senter for forskningsdrevet innovasjon

Klima 2050 utvikler kompetanse på høyt internasjonalt nivå innen reduksjon av samfunnsmessig risiko knyttet til klimaendringer og økt grad av nedbør og flomvannseksposering i det bygde miljø.

Partnere:

Skanska Norge, Mesterhus, Multiconsult ASA, Finans Norge, Skjæveland Gruppen AS, Norgeshus, Leca Norge AS, Isola AS, Statens vegvesen, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Avinor, Jernbanedirektoratet, Statsbygg, Trondheim kommune, SINTEF, BI, NTNU, Meteorologisk institutt, NGI

Senteret er finansiert av partnerne og Forskningsrådet

<https://www.klima2050.no/>

Trondheim har fått egen plan for klimatilpasning

Men tekniske løsninger er ikke nok, vi må også sørge for at de blir tatt i bruk.

I Norge er det kommunene som har ansvaret for at bygg og infrastruktur tåler det klimaet de står i. Trondheim kommune, som er partner i Klima 2050, skal være robust for å møte fremtidige klimaendringer i 2025, og klimatilpasning skal ligge til grunn i all kommunal planlegging.

– Arbeidet med klimatilpasning skal også sikre klimasmarte og attraktive områder i byen. Å delta i Klima 2050 har bidratt til økt status til klimatilpasning som en del av det overordnede klimaarbeidet i kommunen, sier Hans Fredrik Kvitvang, miljøsjef i Trondheim kommune

For å hjelpe kommunene med klimatilpasning har Klima 2050 utviklet et sett med indikatorer som kan gi et objektivt mål på hvor klimatilpasset kommunen er.

Inkluderer flere fagområder i overvannshåndtering i byer

Også byggenæringen har endret sine prosesser gjennom arbeidet i Klima 2050. Multiconsult har sammen med Trondheim kommune utviklet en ny arbeidsprosess for planlegging av overvannshåndtering, der overvannet ses på som en ressurs, ikke bare et problem.

– Prosesspiloten «Vannplanlegging for klimarobust byutvikling» har gitt nytenking rundt overvannshåndtering i byer. Det har blant annet blitt tydelig hvorfor og hvordan en rekke fagområder bør inkluderes i et samspill tidlig i en planprosess, sier Therese Bodding Sæthre, direktør Geo, Vann & Miljø i Multiconsult

Ideen er å planlegge løsninger som håndterer flomrisiko og samtidig bygger gode bymiljøer.

– Alt i alt kan vi si at Klima 2050 har endret byggenæringen. Nå må vi sørge for at det gode arbeidet videreføres, sier Berit Time.